

Η Φωνή των Πολιτών

Δίκτυο Πολιτών

Χολαργού - Παπάγου

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 04

ΜΑΡΤΙΟΣ 2014

ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Ανοιχτή επιστολή του Περικλή Ζήκα προς τους δημότες

Αγαπητοί συμπολίτες και συμπολίτισσες,

Διανύουμε μια περίοδο, στην οποία έχουν δρομολογηθεί δημοπρατήσεις μεγάλων έργων στον τομέα της διαχείρισης των απορριμάτων, οι οποίες θα την καθορίσουν με μη αναστρέψιμο τρόπο για τις επόμενες δεκαετίες. Η έντονη ανησυχία πολιτών, συλλογικοτήτων, φορέων και εργαζομένων στην αυτοδιοίκηση προκύπτει από τη διαπίστωση ότι **οι εκκολαπτόμενες επιλογές έχουν αντιπεριβαλλοντικό και αντικοινωνικό χαρακτήρα**, θα επιβαρύνουν με νέα υπέρογκα κόστη δήμους και δημότες, ενώ θα ωφελήσουν αποκλειστικά τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, που εποφθαλμιούν την ανάληψη των σχετικών εργολαβιών, προκειμένου να οδηγήσουν τα απορρίμματα σε σύμμεικτη μορφή σε κεντρικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας, με τελικό στόχο την ενεργειακή αξιοποίηση και την καύση.

Συνέπειες αυτών των επιλογών θα είναι η εκτόξευση του κόστους διαχείρισης και των δημοτικών τελών, μαζί με την απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας στους ΟΤΑ.

Είναι φανερό ότι ο ρόλος της Δημοτικής Αρχής που θα προκύ-

ψει στις εκλογές του Μαΐου είναι κρίσιμος, αφού από την έκβαση των εκλογών, θα κριθεί κυριολεκτικά η ποιότητα ζωής χιλιάδων ανθρώπων, το ύψος των δημοτικών φόρων και οι θέσεις εργασίας δεκάδων συμπολιτών μας.

Μπροστά στην κατάσταση που διαμορφώνεται, το **Δίκτυο Πολιτών** με αίσθημα ευθύνης προχωρά στην ενημέρωση των δημοτών για το πρόβλημα της διαχείρισης των απορριμάτων και τις συνέπειες που επέρχονται αν δεν διεκδικήσουμε την άμεση αλλαγή πολιτικής για τα απορρίμματα στο Δήμο μας. Διεκδικούμε την ψήφο των δημοτών και καταθέτουμε τις προτάσεις μας θεωρώντας ότι η ευθύνη της Δημοτικής Αρχής δεν εξαντλείται στην οργάνωση της καθαριότητας. **Διεκδικούμε λύση που θα επιτρέψει στο Δήμο να αξιοποιήσει τους πόρους που βρίσκονται στα απορρίμματα προκειμένου:**

- ▶ Να μειωθεί δραστικά το σημερινό δυσβάσταχτο κόστος διαχείρισης για τον Δήμο και τον δημότη.
 - ▶ Να αποτραπεί ο κίνδυνος επιβολής προστίμων και πρόσθετων τελών για τα απορρίμματα (τέλος ταφής κ.λπ.).
 - ▶ Να υπερασπίσουμε

τις υπάρχουσες θέσεις εργασίας και να δημιουργήσουμε νέες.

- ▶ Να μειώσουμε δραστικά τα παραγόμενα απορρίμματα με έμφαση στην προδιαλογή, την ανάκτηση, την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση.
- ▶ Να σταματήσουμε, σε ό,τι μας αφορά, να τροφοδοτούμε με πρώτη ύλη την καταστροφή της ποιότητας ζωής χιλιάδων ανθρώπων σε άλλες περιοχές.
- ▶ Να ακυρώσουμε στην πράξη τις εφαρμοζόμενες πολιτικές που βάζουν το όφελος των εργολάβων πάνω από το όφελος της κοινωνίας.

Περικλής Ζήκας

Δημοτ. σύμβουλος και
υποψήφιος Δήμαρχος με το
Δίκτυο Πολιτών Χολαργού-Παπάγου

Διαχείριση απορριμμάτων

A. Υφιστάμενη κατάσταση- προσδιορισμός του προβλήματος

Ο Δήμος Παπάγου-Χολαργού σήμερα διαθέτει δύο διαχειριστικές ενότητες για την αποκομιδή των απορριμμάτων – μία για τη δημοτική κοινότητα του Παπάγου και μία για την αντίστοιχη του Χολαργού – που συντονίζονται από τους αντίστοιχους αντιδημάρχους. Τα συγκομιζόμενα σύμμεικτα απορρίμματα οδηγούνται στο σταθμό μεταφόρτωσης του Δήμου στη Λεωφ. Κατεχάκη και από εκεί προωθούνται στην Περιφερειακή Εγκατάσταση της Φυλής.

Η ανακύλωση στο Δήμο μας γίνεται με το αναποτελεσματικό σύστημα των μπλε κάδων της Ελληνικής Έταιρείας Ανάκτησης και Ανακύλωσης και τα συλλεγόμενα ανακυκλώσιμα μεταφέρονται για διαλογή σε Κέντρο Διαλογής Ανακυκλωσίμων Υλικών (ΚΔΑΥ) της εταιρείας. Το υπόλειμμα της διαλογής οδηγείται για ταφή στη Φυλή επιβαρύνοντας με τα σχετικά έξοδα το Δήμο.

Βασικά μειονεκτήματα του συστήματος

- Οι ξεχωριστές γραμμές αποκομιδής των απορριμμάτων στις δύο δημοτικές κοινότητες δημιουργούν αδυναμία ενιαίας οργάνωσης της αποκομιδής με αποτέλεσμα σε αρκετές γειτονιές η καθαριότητα να γίνεται με διαφορετικές «ταχύτητες» και επιδόσεις.
- Το εν λειτουργία σύστημα της ανακύκλωσης έχει μηδαμινά αποτελέσματα ανάκτησης υλικών και μηδενικό όφελος για τον Δήμο.
- Το λειτουργικό κόστος του συστήματος επιβαρύνεται από έξοδα περιττών μεταφορών φορτίων που θα μπορούσαν να αποφευχθούν παράγοντας οικονομική ωφέλεια για τον Δήμο.
- Δεν επιτρέπει τη βέλτιστη αξιοποίηση του υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού (προσωπικό καθαριότητας).

Πόσα είναι τα σκουπίδια μας;

Το 2012 το σύστημα του Δήμου μας

έστειλε 18.473,27 τόνους σύμμεικτα απορρίμματα στη Φυλή. Το ΚΔΑΥ της ΕΕΑΑ προώθησε εκεί 963 τόνους υπόλειμμα από την Ανακύλωση. Στείλαμε δηλαδή στη Φυλή 19.436,27 τόνους σκουπίδια επιβαρύνοντας όλους μας με τα σχετικά έξοδα, που πληρώθηκαν από τον προϋπολογισμό του Δήμου και τους δημοτικούς φόρους (τέλη).

Πόσο μας στοιχίζουν τα σκουπίδια;

Παρόλο που δεν υπάρχει διαθέσιμη ακριβής προσέγγιση για το Δήμο μας σε σχέση με τα κόστη αποκομιδής και μεταφοράς μπορούμε χοντρικά να προσδιορίσουμε το κόστος αυτό στην τάξη των 140 ευρώ/τόνο (με βάση αντίστοιχες αναλύσεις προσδιορισμού δήμων του Λεκανοπεδίου που κοστολογούν 100 ευρώ την αποκομιδή και 40 ευρώ τη μεταφορά). Πέρα από αυτά τα κόστη ο Δήμος μας επιβαρύνθηκε για το 2012 με 55,53 ευρώ/τόνο που ήταν το τελικό κόστος διάθεσης στον ΧΥΤΑ (1.079.296 ευρώ). Είναι αρκετά ασφαλές συνεπώς να προσδιορίσουμε μεσοσταθμικά το κόστος των σκουπιδιών μας περίπου στα 190 ευρώ/τόνο. Αυτό

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΟΣΟΤΗΣ (ΤΟΝΟΙ)
Οργανικά	38,7% 7.521,73
Πράσινα (κλαδέματα)	3,0% 583,09
Έντυπο χαρτί	16,3% 3.168,06
Χαρτί συσκευασίας	7,9% 1.535,44
Πλαστικό	11,3% 2.196,27
Αλουμίνια	0,7% 136,05
Σιδηρούχα	2,8% 544,20
Γυαλί	3,5% 680,26
Διάφορα	15,8% 3.070,90
ΣΥΝΟΛΟ	100,0% 19.436,00

Βλέπουμε δηλαδή ότι οι 19.436 τόνοι των σκουπιδιών μας αποτελούνται από 8.104,82 τόνους οργανικά, 8.260,28 ανακυκλώσιμα ενώ μένει απροσδιόριστη ποσότητα 3.070,9 τόνων, μέρος της οποίας μπορεί και αυτό να ανακτηθεί. Αυτό σημαίνει πως αν οδηγήσουμε στη Φυλή μόνο τους 3.070,9 τόνους των διαφόρων απροσδιόριστων και αξιοποίησουμε τα υπόλοιπα τότε θα έχουμε μια εξοικονόμηση της τάξης των 1.472.991 ευρώ ετησίως.

Αν ο Δήμος αξιοποιούσε τα ανακυκλώσιμα υλικά (8260,28 τόνοι/έτος) τότε θα προέκυπταν ετήσια εκτιμώμενα έσοδα ως εξής:

ΥΛΙΚΟ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΤΟΝΟΙ)	ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΚΔΑΥ (ΕΥΡΩ/ΤΟΝΟ)	ΤΙΜΗ ΔΙΑΘΕΣΗΣ (ΕΥΡΩ/ΤΟΝΟ)	ΜΕΡΙΚΑ ΕΣΟΔΑ
Έντυπο χαρτί	3.168,06		60	190.084
Χαρτί συσκευασίας	1.535,44	7	60	102.874
Πλαστικό	2.196,27	80	50	285.516
Αλουμίνιο	136,05		1000	136.050
Σιδηρούχα	544,20	10	220	125.166
Γυαλί	680,26	60		40.815
ΣΥΝΟΛΟ	8.260,28			880.505

σημαίνει ότι για τους 19.436,27 τόνους σκουπιδιών του 2012 πληρώσαμε περίπου 3.692.891 ευρώ.

Από τι αποτελούνται όμως τα σκουπίδια μας;

Με βάση τις παραδοχές παλιότερων και πιο πρόσφατων μελετών για την Αττική μπορούμε να εκτιμήσουμε ως εξής την ποσοστιαία και ποσοτική σύνθεση των Αστικών Σύμμεικτων Απορριμμάτων του Δήμου μας:

Δηλαδή αν οργανώναμε την ανακύκλωση σωστά, τότε τα σκουπιδιά μας θα μας στοιχίζαν όχι 3.692.891 ευρώ το χρόνο αλλά μόλις 1.339.395 ευρώ, διατηρώντας όλες τις θέσεις εργασίας στην καθαριότητα. Με το ποσόν των 2.353.496 ευρώ που θα εξοικονομούσαμε θα μπορούσαμε να χρηματοδοτήσουμε εύκολα τις επιπλέον θέσεις εργασίας που χρειαζόμαστε και παράλληλα να μειώσουμε δραστικά τα δημοτικά τέλη.

Αν συνεχίσουμε να μην κάνουμε τίποτα

στον Δήμο Παπάγου-Χολαργού

για τα απορρίμματά μας τότε μόλις τεθεί σε εφαρμογή ο ν. 4042/12 θα κληθούμε για τους 8.104,82 τόνους των οργανικών μας να πληρώσουμε 35 ευρώ/τόνο τέλη ταφής προσαυξανόμενο κατά 5 ευρώ/τόνο/έτος έως του ποσού των 65 ευρώ/τόνο. Αυτό σημαίνει ότι τα 3.692.891 ευρώ που πληρώνουμε θα γίνουν την πρώτη χρονιά 3.976.560 ευρώ για να φθάσουν σε έξι χρόνια το ποσό των 4.219.704 ευρώ. Αν συνεχίσουμε έτσι μόνο μέσα στα επόμενα έξι χρόνια ο Δήμος και οι δημότες θα πληρώσουν 14.120.976 ευρώ παραπάνω από όσα χρειαζόμαστε και επιπλέον άλλα 2.836.684 ευρώ ως τέλος ταφής. Εκτός όμως από αυτό, αν αδρανήσουμε και δεν αποσύρουμε τα απορρίμματά μας από τον περιφερειακό σχεδιασμό τότε για τα επόμενα 27 χρόνια θα βρεθούμε να πληρώνουμε υπέρογκα ποσά για να καλυφθούν οι ελάχιστες εγγυημένες ποσότητες απορριμάτων για τα εργοστάσια που δημοπρατούνται μέσω ΣΔΙΤ.

B. Προς τα πού πάμε

Το **Δίκτυο Πολιτών** πιστεύει ότι αν δεν θέλουμε να αντιμετωπίσουμε τον περιβαλλοντικό και οικονομικό εφιάλτη που συνιστά η συνέχιση της υφιστάμενης κατάστασης στη διαχείριση των απορριμάτων, αποτελεί ζήτημα ζωής η δημοτική αρχή που θα προκύψει από τις εκλογές του Μαΐου να κινηθεί ταχύτατα και αποτελεσματικά στον αντίποδα των εφαρμοζόμενων πολιτικών, εκπονώντας και υλοποιώντας ένα τοπικό σχέδιο αποκεντρωμένης διαχείρισης για τα απορρίμματα του Δήμου μας. Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να είναι ρεαλιστικό, φθηνό και να τείνει στη δραστική μείωση των απορριμάτων που φεύγουν αναξιοποίητα έξω από τα όρια του Δήμου. Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να στοχεύει στην αντιμετώπιση των απορριμάτων σαν πολύτιμο πόρο προς όφελος της τοπικής κοινωνίας και του περιβάλλοντος.

Οι αρχές ενός σχεδίου αποκεντρωμένης διαχείρισης

Η πρόταση της αποκεντρωμένης διαχείρισης των απορριμάτων στηρίζεται

στις βασικές αρχές της **εγγύτητας** και της **μικρής κλίμακας**, που αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση μιας οικονομικής και φιλοπεριβαλλοντικής διαχείρισης, σε όφελος των πολιτών και της κοινωνίας. Συνοπτικά:

- και ενσωματώνει, στην πράξη, τις διεθνείς εμπειρίες και τις καλές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης και της ιεράρχησης στη διαχείριση, που εισάγει η οδηγία 2008/98/E.E. (πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, κομποστοποίηση, τελική διάθεση).
- Ικανοποιεί πάγιους (και ανεκπλήρωτους) στόχους όλων των σχεδιασμών διαχείρισης απορριμάτων, για μείωση της παραγωγής αποβλήτων και διαλογή στην πηγή καθαρών ανακυκλώσιμων και βιοαποδομήσιμων υλικών.
- Μεταφέρει το κύριο πεδίο των δραστηριοτήτων στο τοπικό επίπεδο, με σκοπό τη δραστική μείωση της ποσότητας των απορριμάτων, που έχουν ανάγκη επεξεργασίας ή τελικής διάθεσης σε χώρους ταφής.
- Αποσκοπεί στη μέγιστη δυνατή ανάκτηση υλικών (μέσω της επαναχρησιμοποίησης, της διαλογής στην πηγή, της ανακύκλωσης και της κομποστοποίησης).
- Χρησιμοποιεί εγκαταστάσεις διαχείρισης μικρής κλίμακας και απλού μηχανολογικού εξοπλισμού, εύκολα διαχειρίσιμες από τους δήμους, οικονομικές στην κατασκευή και λειτουργία τους.
- Μειώνει δραστικά τις ανάγκες σε χώρους υγειονομικής ταφής.

Γ. Τρία επίπεδα σχεδιασμού του συστήματος

1ο επίπεδο: διαλογή στην πηγή (κατοικία-επιχείρηση-υπηρεσίες-γειτονιάδήμος)

Η «καρδιά» της αποκεντρωμένης διαχείρισης βρίσκεται στις υποδομές και τη διαχείριση που γίνεται στο πιο κοντινό στον πολίτη επίπεδο, με βασικό εργαλείο **τη διαλογή στην πηγή**. Σε αυτό το επίπεδο, πρέπει να επιδιώξουμε να ανακτήσουμε τη μέγιστη ποσότητα των ανακυκλώσιμων υλικών, με φυσικές δια-

δικασίες και τεχνικές.

Η διαλογή στην πηγή μπορεί να ξεκινήσει άμεσα, εξασφαλίζοντας το χαμηλότερο λειτουργικό κόστος, το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό κέρδος και τις περισσότερες θέσεις εργασίας. Εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ενημέρωση και τη συμμετοχή των πολιτών, ενώ από υλικοτεχνική υποδομή, στηρίζεται σε ένα **δίκτυο ξεχωριστών κάδων** και σε ένα **δίκτυο πράσινων σημείων**, που δημιουργούνται σε χώρους, κατά προτίμηση μέσα ή κοντά στον οικιστικό ιστό. Σε αυτό το επίπεδο, αξίζει να επισημανθεί ότι:

- οι περισσότερες ενέργειες, εφόσον χρηματοδοτηθούν, μπορεί να ξεκινήσουν να υλοποιούνται άμεσα, δεδομένου ότι δεν απαιτούν ειδικές μελέτες ή άδειες, ενώ περιγράφονται, κατά κανόνα, και στον υφιστάμενο περιφερειακό σχεδιασμό
- υπάρχει μια σαφής πρόβλεψη αναμονής ωφελειών και θέσεων εργασίας

2ο επίπεδο: κομποστοποίηση - διαλογή - διαχωρισμός (δήμος)

Στο επίπεδο αυτό, οι διαδικασίες διαχείρισης αναπτύσσονται σε μικρές αποκεντρωμένες εγκαταστάσεις απλού εξοπλισμού στο επίπεδο του δήμου. Καθώς, προοδευτικά, θα αυξάνεται το ποσοστό της ανακύκλωσης με διαλογή στην πηγή, αναμένεται να μειώνεται η ροή των σύμμεικτων απορριμάτων. Αυτό έχει σημασία διότι ο **διαχωρισμός των σύμμεικτων έχει υψηλότερο κόστος εγκατάστασης και λειτουργίας και τα υλικά που παράγονται είναι υποβαθμισμένα σε σχέση με αυτά που έχουν προδιαλεχθεί**.

3ο επίπεδο: υγειονομική ταφή υπολείμματος (Περιφέρεια)

Στο επίπεδο αυτό έχουμε να κάνουμε με τη διάθεση σε XYTY του υπολείμματος των προηγούμενων σταδίων. Οι XYTY στο πλαίσιο μιας εκτεταμένης εφαρμογής της λογικής της αποκεντρωμένης ολοκληρωμένης διαχείρισης, αφενός θα είναι μικρότερου μεγέθους και, αφετέρου, θα υποδέχονται υπολείμματα με χαρακτηριστικά αδρανών υλικών. Οι εγκαταστάσεις αυτές αποτελούν περιφερειακές υποδομές διαχείρισης εκτός των ορίων του Δήμου.

Γιατί εμείς διεκδικούμε/επιβάλλουμε τη λύση της δημόσιας αποκεντρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων

**Η πολιτεία
έχει διαλέξει
το «λάθος» δρόμο,
αφού σχεδιάζει:**

- Την πλήρη ιδιωτικοποίηση της διαχείρισης, με μακροχρόνιες συμβάσεις ΣΔΙΤ (25-27 χρόνια).
- Την ακύρωση των πολιτικών πρόληψης-μείωσης απορριμμάτων και της ανάκτησης υλικών, μέσω της προδιαλογής.
- Συγκεντρωτικές μονάδες επενδύσεων.

**Εμείς
διεκδικούμε:**

- Το δημόσιο χαρακτήρα της διαχείρισης, με αξιοποίηση της κοινωνικής συμμετοχής και πρωτοβουλίας.
 - Τήρηση της ιεραρχίας στη διαχείριση των απορριμμάτων, με έμφαση στην πρόληψη, την επαναχρησιμοποίηση και στην ανάκτηση προδιαλεγμένων υλικών.
 - Αποκεντρωμένες υποδομές διαχείρισης, με τη λογική της εγγύτητας, της μικρής κλίμακας, του χαμηλού κόστους και της μέγιστης ανταποδοτικότητας.

Αφήνουμε πίσω την πρακτική της ταφής

Για πολλές δεκαετίες, η ταφή ήταν και εξακολουθεί, ακόμη και σήμερα, να είναι η βασική μέθοδος «διαχείρισης» των απορριμμάτων. Δεν υπάρχει τίποτα πιο αναχρονιστικό. Την πρακτική αυτή πρέπει να την αφήσουμε, άμεσα, πίσω.

Προς τα πού, όμως;

Η πολιτεία, με τις ευλογίες των μεγαλοεργολάβων χρησιμοποιεί ως άλλοθι το σημερινό τέλμα, για να οδηγήσει τα πράγματα σε λύσεις που αναπαράγουν τα προβλήματα, με άλλη μορφή. Αντίθετα, οι πολίτες αντιλαμβάνονται ότι το κοινωνικό συμφέρον βρίσκεται σε μια διαχείριση, που «παντρεύει» το οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό όφελος και ενσωματώνει τις καλύτερες πρακτικές διαχείρισης.

Ξεργασίας σύμμεικτων απορριμμάτων, που προϋποθέτουν πολλούς σταθμούς μεταφόρτωσης, μεγάλες μεταφορές και πολλαπλές συμπιέσεις.

- Αφύσικα μεγάλες δυναμικότητες των μονάδων επεξεργασίας, εξαιτίας της επιλογής να διατηρούνται τα απορρίμματα σε σύμμεικτη μορφή, με ισχυρές εγγυήσεις για τις ποσότητες και με συνέπεια το υψηλό κατασκευαστικό και λειτουργικό κόστος.
- Προσανατολισμό στην ενεργειακή «αξιοποίηση» και στην καύση που σκόπιμα αποκρύπτει.

Με βάση τα παραπάνω, η αντιπαράθεση στόχων και επιδιώξεων είναι δεδομένη.

Όπως δεδομένη είναι και η ανάγκη σύγκλισης κοινωνικών και πολιτικών δράσεων, με ενοποιητικό στόχο:

- Την αποτροπή της υλοποίησης των υφιστάμενων σχεδιασμών, που, πρακτικά, σημαίνει «πάγωμα» και ακύρωση των διαγωνισμών που βρίσκονται σε εξέλιξη
- Την ανάληψη άμεσων πρωτοβουλιών για την υλοποίηση δράσεων αποκεντρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων με δημόσιο χαρακτήρα και κοινωνικό έλεγχο.

Υπάρχει λύση και είναι η δημόσια, αποκεντρωμένη διαχείριση, με έμφαση στην πρόληψη και στην προδιαλογή

Η αποκεντρωμένη διαχείριση στηρίζεται:

- Στην επιλογή ώστε το μεγαλύτερο μέρος της διαχείρισης των απορριμμάτων να γίνεται κοντά στον τόπο της παραγωγής τους. Κανείς δεν έχει το «δικαίωμα» να μεταφέρει τις ευθύνες του στους άλλους, ούτε και τα απορρίμματά του σε άλλες περιοχές.
- Στη διαπίστωση ότι τα σκουπίδια κρύβουν πλούτο, που ανήκει στον κάτοχό τους και που πρέπει να αξιοποιήσουμε. Έστω κι αν δεν μπορεί αυτός ο πλούτος να καλύψει το σύνολο του κόστους της διαχείρισής τους.

ΣΩΣΤΕ ΤΗ ΓΗ...

Πρέπει να εντάξουμε τα χρησιμοποιημένα υλικά («απορρίμματα») ξανά σε κύκλους ζωής, αφού:

- το 40 - 60% είναι ανακυκλώσιμα (κυρίως συσκευασίες)
- το 40 - 60%, είναι οργανικά, που, προδιαλεγμένα, αποτελούν τη βέλτιστη επιλογή για παραγωγή εδαφοβελτιωτικού υλικού

- λιγότερα από το 10% είναι τα αδρανή υλικά και τα υπολείμματα

Η ανακύκλωση και η κομποστοποίηση, λοιπόν, πρέπει να αποτελούν την καρδιά ενός βιώσιμου συστήματος διαχείρισης «απορριμμάτων». Και όχι η διατήρησή τους σε σύμμεικτη μορφή, με σκοπό να αποτελέσουν τη μόνιμη «τροφή» φαραωνικών εργοστασίων επεξεργασίας και μονάδων καύσης των προϊόντων τους.

Η αποκεντρωμένη διαχείριση είναι η μόνη λύση, που:

- Προστατεύει το περιβάλλον και τη δημόσια Υγεία
- Επαναχρησιμοποιεί τα υλικά που ανακυκλώνονται ή ανακτώνται
- Εξοικονομεί ενέργεια και πρώτες ύλες
- Δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας
- Μειώνει δημοτικούς φόρους και τέλη (στοιχίζει λιγότερο)

Η αποκεντρωμένη διαχείριση προϋποθέτει:

- Εθνικά και ειδικά σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, με περισσότερο φιλόδοξους στόχους, τα οποία θα ενσωματώνουν το πνεύμα των αλλαγών που έχουν γίνει στη νομοθεσία, θα αντιμετωπίζουν τις ανεπάρκειές της έχοντας στραμμένο το βλέμμα στις αλλαγές που κυριορούνται.
- Αναθεωρημένα περιφερειακά σχέδια, με συγκεκριμένους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους.
- Υποχρεωτικά τοπικά σχέδια διαχείρισης, σε δημοτικό ή και διαδημοτικό επίπεδο, με στόχο την ελαχιστοποίηση των ποσοτήτων των δημοτικών αποβλήτων, που θα έχουν ανάγκη διαχείρισης σε περιφερειακές και εθνικές υποδομές.
- Πλήρη αναθεώρηση του πλαισίου λειτουργίας του εθνικού οργανισμού ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ) και των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης υλικών.
- Όλες τις αναγκαίες αλλαγές στο θεσμικό (νομικό, διοικητικό) επίπεδο, που θα διευκολύνουν την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση να παίξει αποφασιστικό ρόλο στη διαχείριση των απορριμμάτων, στη λογική της αποκέντρωσης.
- Τη διασφάλιση της δυνατότητας χρηματοδότησης, κατά προτεραιότητα, των αποκεντρωμένων δράσεων διαχείρισης απορριμμάτων, με την εφαρμογή κριτηρίων μακροπρόθεσμου περιβαλλοντικού και κοινωνικού οφέλους.

Οι υποδομές της αποκεντρωμένης διαχείρισης «σικώνουν» το κύριο βάρος

Σε πρώτο επίπεδο (στα σπίτια, στις επιχειρήσεις και στους δημόσιους χώρους)

- Δράσεις για την πρόληψη παραγωγής αποβλήτων και την επαναχρησιμοποίηση.
- Διαχωρισμός ανακυκλώσιμων - ανακτήσιμων υλικών.
- Διαχωρισμός, ειδικά, των οργανικών υλικών - οικιακή κομποστοποίηση.
- Μηχανική κομποστοποίηση, από μεγάλους παραγωγούς οργανικών (νοσοκομεία, εστιατόρια, στρατόπεδα κ.λπ.).
- Δίκτυο ξεχωριστών κάδων ανακυκλώσιμων υλικών, δημιουργία δημοτικών συστημάτων ανακύκλωσης, απεμπλοκή από τη λογική του μπλε κάδου.
- Δημιουργία «πράσινων σημείων» στον δήμο, για τη ξεχωριστή συλλογή λιγότερο συνηθισμένων ανακτήσιμων υλικών (ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, μπαταρίες, ελαστικά, παλιά έπιπλα και ογκώδη, φάρμακα και υγειονομικό υλικό κ.λπ.).

Σε δευτέρο επίπεδο (στους δήμους ή σε ομάδες δήμων)

Σε δημοτικές ή διαδημοτικές υποδομές, απλού εξοπλισμού και ήπιας όχλησης θα γίνεται η υποδοχή των προϊόντων της διαλογής στην πηγή, που αποτελεί τον πυρήνα των δραστηριοτήτων του πρώτου επιπέδου. Στις μονάδες αυτές, αφενός, θα οδηγούνται τα προδιαλεγμένα υλικά και αφετέρου, θα γίνεται περαιτέρω διαλογή των απορριμάτων, με στόχο τη μεγιστοποίηση της ανάκτησης ανακυκλώσιμων και οργανικών υλικών. Θα γίνεται επιπόπτια παραγωγή κομπόστ, υψηλής ποιότητας, με αερόβια επεξεργασία.

Αυτή η διαχείριση από τον δήμο προϋποθέτει την ευαισθητοποίηση και την ενεργή συμμετοχή των δημοτών. Ταυτόχρονα, συνιστά

και ισχυρό κίνητρο για τη συμμετοχή τους, αφού συνεπάγεται λιγότερα σκουπίδια και μειωμένα δημοτικά τέλη.

Οι περιφερειακές υποδομές διαχείρισης

Στο επίπεδο αυτό έχουμε να κάνουμε, κυρίως, με τη διάθεση σε XYTY του υπολειμματος του σταδίου της αποκεντρωμένης διαχείρισης, που θα έχει υποστεί δραστική μείωση και θα έχει χαρακτηριστικά αδρανούς υλικού. Με συνέπεια, λιγότερους, μικρότερους και πιο ασφαλείς XYTY. Στις περιφερειακές υποδομές θα μπορούσαν να περιληφθούν και εγκαταστάσεις διαχείρισης ειδικών κατηγοριών ανακτήσιμων υλικών (π.χ. απόβλητα εκσκαφών-κατεδαφίσεων-κατασκευών κ.λπ.). Δεν θεωρούμε δεδομένο ότι η διαχείριση των υλικών αυτών των κατηγοριών θα γίνεται από ιδιώτες, όπως συμβαίνει, σήμερα, με όλα τα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης υλικών.

Οι εθνικές υποδομές διαχείρισης

Στο εθνικό επίπεδο οι υποδομές περιλαμβάνουν, κατά βάση, τη διαχείριση των βιομηχανικών αποβλήτων και, ιδιαίτερα, των επικίνδυνων αποβλήτων. Λόγω μεγέθους και χαρακτήρα, θα μπορούσαν να περιλάβουν και την κατηγορία των εξορυκτικών και μεταλλευτικών αποβλήτων.

Ο μύθος της ενεργειακής αξιοποίησης-καύσης

Πλάνθος τα προβλήματα:

- Πρόκειται για μέθοδο μη φιλική προς το περιβάλλον που κρύβει πολλαπλούς περιβαλλοντικούς κινδύνους. Στη χώρα μας εφαρμόστηκε, παλιότερα, στη Ζάκυνθο και απέτυχε.
- Σύμφωνα με μελέτες, το 40%-80% των συνολικών εκλύσεων διοξινών χώρες, όπου εφαρμόζεται η καύση, προέρχεται από εργοστάσια καύσης.
- Από την καύση παράγονται τοξικά απόβλητα, που χρειάζονται ειδική διαχείριση (αδρανοποίηση και ειδικούς χώρους ταφής επικίνδυνων αποβλήτων).
- Γίνεται οπατάλη πρώτων υλών, αφού καταστρέφονται, αντί να επαναχρησιμοποιούνται υλικά. Κατά κανόνα, χωρίς να υποκαθιστούν άλλες ενεργειακές πρώτες ύλες.
- Πρόκειται για πανάκριβη μέθοδο, με κόστος που θα προστεθεί στο, υψηλό κόστος των μονάδων επεξεργασίας σύμμεικτων απορριμμάτων και το οποίο θα κληθεί να πληρώσει πάλι ο δήμος (οι δημότες).
- Δημιουργεί πολύ λιγότερες θέσεις εργασίας, σε σχέση με την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση.
- Προωθείται από μεγάλα συμφέροντα, που, με την προσδοκία του διασφαλισμένου κέρδους, δεν διστάζουν να «θυσιάσουν» τις υποχρεώσεις τους ως προς τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον.

Επομένως πρέπει να εξαιρεθούν, από τις αποδεκτές τεχνολογίες επεξεργασίας - αξιοποίησης των αστικών στερεών αποβλήτων, τεχνολογίες όπως, η βιολογική έκρανση ή η θερμική αξιοποίηση (συμπεριλαμβανομένης της απευθείας καύσης), για τις οποίες υπάρχουν πολλαπλές ενστάσεις περιβαλλοντικού και οικονομικού χαρακτήρα, ενώ ταυτόχρονα, αποτελούν την ταφόπλακα της ανακύκλωσης και της κομποστοποίησης

Ποιού περιορισμένο το ενεργειακό όφελος:

- Ακόμη κι αν το σύνολο των αστικών απορριμμάτων διατηρηθεί σε σύμμεικτη μορφή και οδηγηθεί σε μονάδες επεξεργασίας.
- Ακόμη κι αν όλες οι μονάδες επεξεργασίας είναι προσανατολισμένες σε μεθόδους μέγιστης παραγωγής δευτερογενών καυσίμων (RDF/SRF).

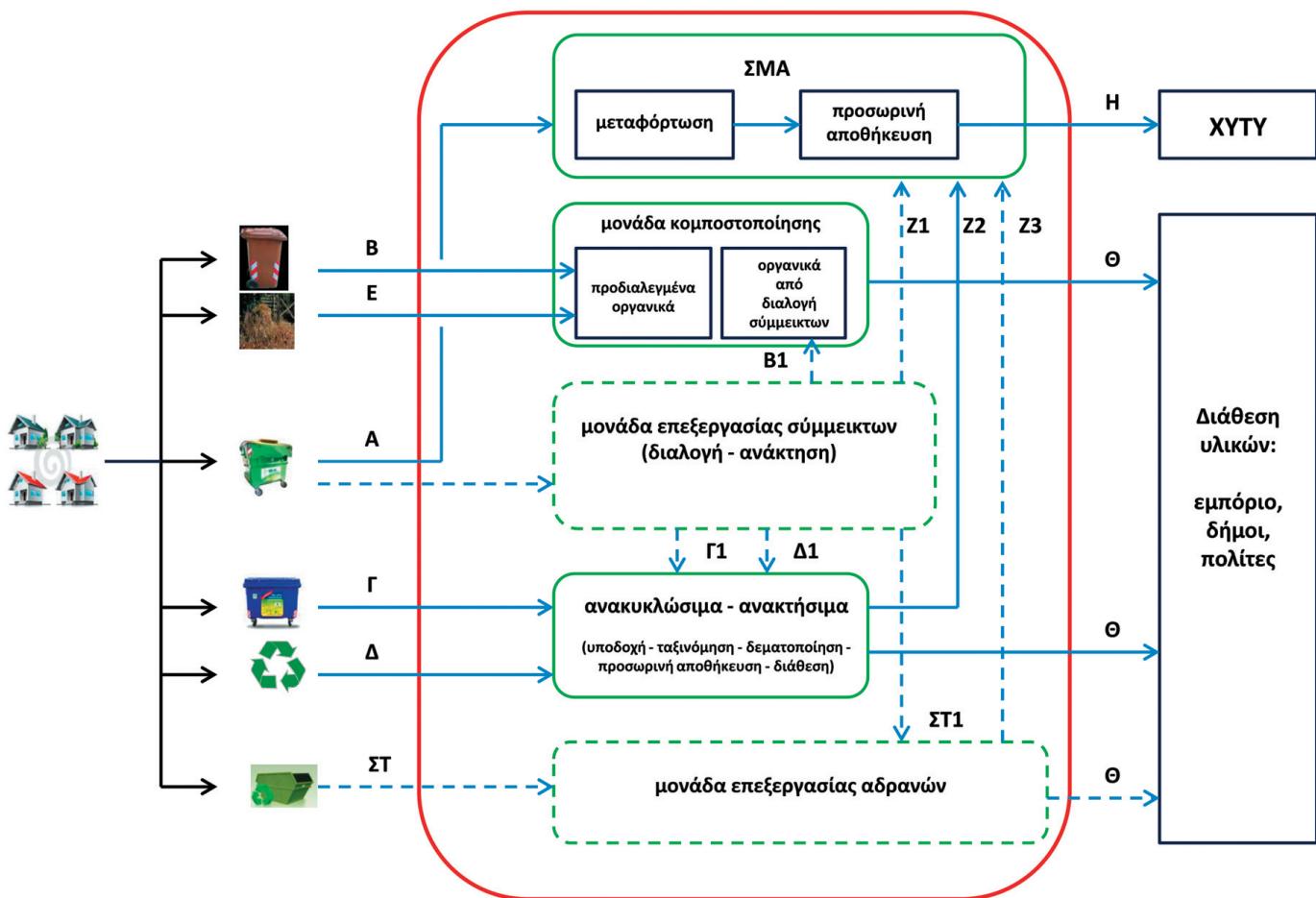
Το αναμενόμενο ενεργειακό όφελος δεν θα ξεπερνά το 1,5% της συνολικής ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας. Ενώ είναι αμφίβολο αν θα επιτυγχάνεται ο δεσμευτικός στόχος της ενεργειακής απόδοσης των μονάδων (65%), ώστε η καύση να μη θεωρηθεί ισοδύναμη με την ταφή, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Η αναερόβια χώνευση οργανικών και η παραγωγή βιοαερίου

Η αναερόβια χώνευση οργανικών, με σκοπό την παραγωγή βιοαερίου και την καύση του για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, θα μπορούσε, κάτω υπό προϋποθέσεις (καθώς είναι σχετικά ακριβή διαδικασία), να αποτελέσει περιφερειακή διαδικασία διαχείρισης. Χωρίς, να αποτελεί την πρώτη επιλογή διαχείρισης των προδιαλεγμένων οργανικών, που είναι η βασική επιδίωξη και χωρίς να υπάρχουν υπερβολικές προσδοκίες ενεργειακής απόδοσης.

αποκεντρωμένη διαχείριση - διάγραμμα ροής ΑΣΑ

Επεξηγήσεις συμβόλων

- A: Σύμμεικτα
- B: Προδιαλεγμένα οργανικά
- B1: Οργανικά από διαλογή σύμμεικτων
- Γ: Δίκτυο ανακυκλώσιμων υλικών
- Γ1: Ανακυκλώσιμα από διαλογή σύμμεικτων
- Δ: Άλλα ανακτήσιμα - πράσινα σημεία
- Δ1: Άλλα ανακτήσιμα από διαλογή σύμμεικτων
- E: Κλαδέματα - «πράσινα» δήμων
- ΣΤ: Αδρανή υλικά (μπάζα οικοδομών)
- ΣΤ1: Αδρανή υλικά από διαλογή σύμμεικτων
- Z: Υπόλειμμα
- Z1: Υπόλειμμα από διαλογή σύμμεικτων
- Z2: Υπόλειμμα από την ανακύκλωση - ανάκτηση
- Z3: Υπόλειμμα από την επεξεργασία αδρανών
- H: Διάθεση σε XYTY
- Θ: Αξιοποίηση υλικών

 Εγκαταστάσεις α' φάσης

 Εγκαταστάσεις β' φάσης

